

Nr 224.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om ändrad lydelse av 19, 20 och 21 §§ i lagen den 9 december 1910 om reglering av prästerskapets avlöning m. m.; given Stockholms slott den 12 mars 1920.

Under återopande av bilagda i statsrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att

dels antaga härvid fogade förslag till

1:o) lag om ändrad lydelse av 19, 20 och 21 §§ i lagen den 9 december 1910 om reglering av prästerskapets avlöning;

2:o) lag om ändring i lagen den 16 oktober 1908 angående lindring i främmande trosbekännares skattskyldighet till svenska kyrkan samt hennes prästerskap och betjäning; samt

3:o) lag om ändrad lydelse av § 9 mom. 6 i lagen den 31 maj 1889 angående dövstumundervisningen;

dels ock lämna medgivande därtill att, när inom någon till svenska kyrkan hörande församling medlemmar av sådan i riket befintlig församling av främmande kristna eller mosaiska trosbekännare, vilken äger rätt till offentlig religionsövning, böra, i enlighet med vad därom i den föreslagna lagen om ändring i lagen angående lindring i främmande trosbekännares skattskyldighet till svenska kyrkan samt hennes prästerskap och betjäning är stadgat, komma i åtnjutande av lindring vid utgörande av de avgifter till svenska kyrkan samt hennes prästerskap och betjäning, som å dem belöpa för inkomst, och det avgiftsbelopp, från vilket befrielse sålunda åtnjutes, för året uppgår till sammanlagt minst femtio kronor, den till svenska kyrkan hörande församlingen må av allmänna medel undfå ersättning med motsvarande belopp.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

GUSTAF.

Olof Olsson.

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse av 19, 20 och 21 §§ i lagen den 9 december 1910 om reglering av prästerskapets avlöning (nr 141).

Härigenom förordnas, att 19, 20 och 21 §§ i lagen den 9 december 1910 om reglering av prästerskapets avlöning skola, 19 och 20 §§ i nedan angivna delar, erhålla följande ändrade lydelse:

19 §.

Till bestridande av de för kyrkoherde och komminister fastställda löner jämte ersättning och arvode åt adjunkt, varom i 14 § 3 mom. sägs, skola, i den mån sådant erfordras, i nedan nämnd ordning användas:

1:o) församlingsavgifter till belopp ej överstigande tre öre för varje helt eller påbörjat tiotal av de skatteören, som skola inom pastoratet beräknas jämligt senast fastställda taxeringslängd;

2:o) — — — — —

3:o) — — — — —

4:o) — — — — —

5:o) — — — — —

20 §.

I gäldandet av de enligt 19 § 1 och 5 mom. utgående församlingsavgifter skola alla de, vilka inom pastoratet utgöra avgifter, varom kyrkostämman beslutar, deltaga efter de för sådana avgifters utgörande i allmänhet stadgade grunder; och skola dessa avgifter inom varje till pastoratet hörande församling debiteras och uppbaras i samma ordning som avgifter till kyrka och skola.

Angående den — — — särskilt stadgat.

21 §.

Har för bestridande av de för kyrkoherde och komminister fastställda löner jämte ersättning och arvode åt adjunkt, varom i 14 § 3 mom. sägs, såsom församlingsavgifter utdebiterats sammanlagt större belopp, än som motsvarar sex öre för varje helt eller påbörjat tiotal skatteören inom pastoratet, skall ersättning av kyrkofondens medel beredas pastoratet för det överskjutande beloppet, utom beträffande lönebelopp, som församling, enligt 9 eller 10 §, särskilt förbundet sig att utgöra.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1921.

Förslag

till

Lag

om ändring i lagen den 16 oktober 1908 angående lindring i främmande trosbekännares skattskyldighet till svenska kyrkan samt hennes prästerskap och betjäning (nr 110).

Härigenom förordnas, att lagen den 16 oktober 1908 angående lindring i främmande trosbekännares skattskyldighet till svenska kyrkan samt hennes prästerskap och betjäning skall i nedan angivna delar erhålla följande ändrade lydelse:

Avgifter till svenska kyrkan eller hennes prästerskap eller betjäning, vilka efter kyrkostämmas beslut eller eljest uttaxeras, skola för inkomst endast med hälften av det belopp, som eljest bort utgå, påföras medlemmar av sådan i riket befintlig församling av främmande kristna eller mosaiska trosbekännare, vilken äger rätt till offentlig religionsövning, såvida de främmande trosbekännarna före den 1 januari det år, då debitering av avgifterna verkställs, i laga ordning övergått till eller eljest rättsligen tillhört och fortfarande tillhöra den främmande församlingen.

I ändamål — — — verkställer debiteringen.

Äro avgifterna till prästerskapets avlöning grundade å lönereglingsresolution, fastställd enligt förordningen angående allmänt ordnande av prästerskapets inkomster den 11 juli 1862 eller förordningen angående ordnande av prästerskapets i de territoriella församlingarna i Stockholm avlöning den 1 november 1872, eller å äldre konvention eller förening, eller utgå avgifterna till kyrkobetjäningens avlöning efter andra grunder än dem, som äro stadgade för utgörande av bidrag medelst fastighetsskatt, näringskatt och kommunal inkomstskatt, må nedsättning i dylika avgifter ej äga rum.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1921; dock att dittills gällande bestämmelser skola tillämpas i fråga om debitering av avgifter, som skola utgöras under år 1921.

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse av § 9 mom. 6 i lagen den 31 maj 1889
angående dövstumundervisningen (nr 27).

Häri genom förordnas, att § 9 mom. 6 i lagen den 31 maj 1889
angående dövstumundervisningen skall erhålla följande ändrade lydelse:

§ 9.

6. Sedan genom sammanstämmade beslut av vederbörande landsting och stadsfullmäktige eller genom beslut av nämnden utgiftsstaten för skoldistriktet blivit fastställd, har skolstyrelsen att därom göra anmälan hos vederbörande Kungl. Maj:ts befallningshavande med uppgift på vad som enligt den i mom. 5 angivna grund belöper på varje landstingsområde eller stad; och åligger det Kungl. Maj:ts befallningshavande att, därest erforderliga medel icke blivit av landsting eller stadsfullmäktige för ändamålet anvisade, låta verkställa uträkning å vad som belöper, för landstingsområdet på varje etthundra kronor till landstings-skatt beskattningsbart belopp och för stad å varje skattekrone samt debitera och indriva medlen i sammanhang med kronoskatterna under benämning: *bidrag till dövstumundervisningen*, varefter medlen tillhållas skolstyrelsen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1921.

*Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 12
mars 1920.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BRANTING,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena friherre PALMSTIERNA,
Statsråden: UNDÉN,
THORSSON,
OLSSON,
SANDLER,
NOTHIN,
NILSSON,
ERIKSSON,
SVENSSON,
HANSSON,

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet
anförde chefen för ecklesiastikdepartementet, statsrådet Olsson:

Det förslag till kommunalskattelag, om vars framläggande för
riksdagen Kungl. Maj:t förut denna dag fattat beslut, påkallar vissa för-
fattningsändringar, av vilka jag nu anhåller att få underställa Kungl.
Maj:ts prövning dem, som angå lagen den 9 december 1910 om regle-
ring av prästerskapets avlöning (Svensk författningssamling, nr 141
sid. 27), lagen den 16 oktober 1908 angående lindring i främmande
trotsbekännares skattskyldighet till svenska kyrkan samt hennes präster-
skap och betjäning (nr 110) samt lagen den 31 maj 1889 angående
dövstumundervisningen (nr 27).

Innan jag närmare ingår på frågan om de ändringar, som erfordras i lagen den 9 december 1910 om reglering av prästerskapets avlöning, torde jag få erinra om de bestämmelser, som gälla med avseende å anskaffandet av de för kyrkoherdars och komministrars samt ständiga adjunkters avlöning erforderliga medlen, och vilka återfinnas i 19 och 21 §§ nämnda lag. Den förra paragrafen stadgar huvudsakligen följande. Till bestridande av nämnda avlöningar skola, i den mån sådant erfordras, i nedan nämnd ordning användas: 1) församlingsavgifter till belopp ej överstigande tre öre för varje helt eller påbörjat tiotal kronor av hela inkomstbeloppet inom pastoratet, 2) arrenden av de inom pastoratet belägna lönebställen med vissa angivna undantag, 3) avgälder av lägenheter, avsöndrade eller upplåtna från boställen, som nyss sagts, ränta å medel, som vid försäljning eller avstående för allmänt behov erhållits för sådant boställe eller del därav, ävensom övriga till avlöning av prästerskapet i pastoratet avsedda medel med undantag av sådana, vilka skola tillgodokomma viss tjänstnehavare utöver lönen eller ingå till kyrkofonden, 4) skogsförsäljningsmedel, utgående med ett efter vissa grunder fastställt belopp, samt 5) ytterligare församlingsavgifter till erforderligt belopp. Beträffande kyrkofondens bidragsskyldighet är i 21 § föreskrivet, att, om för omförmälda ändamål såsom församlingsavgifter utdebiterats sammanlagt större belopp än som motsvarar 6 öre för varje helt eller påbörjat tiotal kronor av pastoratets hela inkomstbelopp, ersättning skall av kyrkofondens medel beredas pastoratet för det överskjutande beloppet utom beträffande lönebelopp, som församling särskilt förbundit sig att utgöra. Den inkomst, som sålunda ligger till grund för församlingsavgifternas bestämmande, skall enligt 19 § beräknas för jordbruksfastighet till sex kronor och för annan fastighet till fem kronor för varje fulla etthundra kronor av taxeringsvärdet jämlikt senast fastställda taxeringslängd, samt i fråga om inkomst av kapital och arbete till det beskattningsbara belopp, för vilket bevillning till staten skall jämlikt senast fastställda taxeringslängd erläggas.

Därjämte torde få erinras, att enligt 3 § 4 och 5 mom. lagen den 9 december 1910 om kyrkofond (nr 141 sid. 37) skola till kyrkofonden ingå dels överskott, som å de i 19 § 2 och 3 mom. löneregleringslagen avsedda, årligen inflytande avlöningsmedel kan i ett pastorat uppkomma, sedan vad därav för året erfordrats till gäldande av de för prästerskapet därstädes fastställda löner tagits i anspråk, dels ock skogsförsäljningsmedlen från prästerskapet anslagna lönebställen — med vissa undantag, vilka icke torde vara av betydelse för den föreliggande frågan. Från kyrkofonden skall emellertid jämlikt 19 § 4 mom. lönereglerings-

Lagen om
reglering av
prästerska-
pets avlöning.

Gällande be-
stämmelser.

lagen i mån av behov till pastoratet för prästerskapets avlöning utbetalas ett belopp, motsvarande skogens beräknade årliga avkastning.

Stadgandet i 19 § 1 mom. lönereglingslagen avser sålunda att bestämma storleken av det belopp, som inom ett pastorat skall utdebiteras genom församlingsavgifter, innan de i samma paragrafs 2—4 mom. angivna lönemedel få tagas i anspråk. På beloppets storlek är alltså beroende, huruvida och till huru stor del avlöningsmedlen enligt 2 och 3 mom. skola i förekommande fall inlevereras till kyrkofonden samt huruvida och till huru stor del skogsförsäljningsmedel skola utbetalas ur samma fond. Genom den i 21 § lönereglingslagen gjorda hänvisningen till 19 § 1 mom. kommer vidare stadgandet i sistnämnda moment att hava betydelse för reglerandet av storleken av det ersättningsbelopp, som pastorat kan komma att i vissa fall få uppbära av kyrkofondens medel på grund därav, att utdebiteringen av församlingsavgifter inom pastoratet överskridit det högsta mått, som ansetts skäligt.

Det torde slutligen böra erinras därom, att de nuvarande bestämmelserna i 19 § 1 mom. och 21 § blivit meddelade först efter ingående undersökningar rörande kyrkofondens bärighet.

*Förslag till
ändrade
bestämmelser.*

Då nu i samband med den nya kommunalbeskattningens genomförande beivringen är avsedd att upphöra, kan grunden för bestämmande av pastoratets bidrag till prästerskapets avlöning — i det följande för korthetens skull kallade pastoratets ansvarssummor — icke längre hämtas från beivringstaxeringen utan torde i stället böra sökas i det nya kommunala beskattningssystemet. Inom finansdepartementet har utarbetats ett förslag till lag om ändring i, bland annat, 19 § prästlönerglingslagen, enligt vilket förslag pastoratets ansvarssummor ställdes i samma förhållande till det inom pastoratet till kommunal inkomstskatt beskattningsbara inkomstbeloppet som nu till den på ovan angivet sätt med utgångspunkt från beivringstaxeringen bestämda inkomsten.

Ännu en ändring behöver emellertid vidtagas i prästlönerglingslagen. Enligt 20 § nämnda lag skola i gäldandet av församlingsavgifterna deltaga alla de, vilka inom pastoratet erlägga kommunalutskyld, efter de för sådana utskylders utgörande i allmänhet stadgade grunder. Med den nu föreslagna nya ordningen för dylika utskylders utgörande har, med utgångspunkt från nyssberörda förslag till ändrad lydelse av 19 §, ifrågasatts två skilda sätt för utgörande av församlingsavgifterna, nämligen antingen så, att de utgöras allenast i förhållande till beskattningsbar inkomst, efter vilken kommunal inkomstskatt utgöres (alternativ I), eller ock så, att de utgå efter samma grunder som övriga

avgifter, varom kyrkostämman beslutar, i vilket senare fall jämväl fastighets-skatt och näringskatt skulle för ändamålet tagas i anspråk (alternativ II). Förslag till erforderliga ändringar i prästlönerregleringslagen i enlighet med berörda två alternativ hava utarbetats inom finansdepartementet.

Över dessa förslag har kammarkollegium den 11 december 1919 *Kammarkollegium.* inkommit med infortrat utlåtande.

Kollegium har därvid först upptagit till behandling frågan om skyldigheten att bidraga till prästerskapets avlöning och därmed den erforderliga ändringen i 20 § prästlönerregleringslagen. I sådant avseende anför kollegium följande:

»Därest en omläggning äger rum av det kommunala beskattningsväsendet, lärer uppenbarligen skyldigheten att bidraga till prästerskapets avlöning, vilken skyldighet enligt 20 § prästlönerregleringslagen är lagd på den nuvarande kommunala skattskyldighetens grund, böra lämpas efter den nya kommunala skattskyldigheten. I följd härav blir nödigt att göra ändring i vissa paragrafer i lönerregleringslagen och därvid främst i 20 §.

Såvitt kollegium kan bedöma av den redogörelse kollegium fått mottaga rörande den nu tilltänkta kommunala skattereformen — beträffande vilkens behövlighet eller lämplighet kollegii yttrande ej påkallats — anser kollegium obetingat företräde böra lämnas åt det senare alternativet av ovannämnda förslag till ändring i 20 §, enligt vilket förslag avgifterna till prästerskapets avlöning skola utgöras efter samma grunder som övriga avgifter, varom kyrkostämman beslutar. Den i detta alternativ angivna beskattningsgrunden, varigenom samtliga beskattningsföremål skulle komma att deltaga i prästerskapets avlöning — och icke, såsom enligt alternativ I ifrågasatts, allenast vissa beskattningsföremål — synes stå i full överensstämmelse med grunderna för de nya prästerliga lönelagarna. Den år 1910 genomförda reformen i avseende å prästerskapets avlöning avsåg, bland annat, den ändringen, att *samtliga* skattskyldiga skulle efter gemensam och lika grund deltaga i utgörandet av bidragen till prästerskapets avlöning. I motsats härtill hade dessförinnan åtskilliga beskattningsföremål — i olika omfattning i olika pastorat — varit fritagna från sådant deltagande, likasom de beskattningsföremål, som deltog i prästlöneavgifternas utgörande, voro väsentligt olika belastade. Vid den omläggning av den kommunala skattskyldigheten, som nu är ifrågasatt, synes det därför saknas anledning att från bidragsskyldigheten undantaga vissa beskattningsföremål, nämligen de, som skulle beskattas efter intresse, och detta desto mindre

Bihang till riksdagens protokoll 1920. 1 saml. 186 häft. (Nr 224.) 2

som prästerskapets avlöning knappast kan anses såsom ett främmande ändamål för en s. k. intresseskatt.»

Beträffande därefter den föreslagna ändringen i 19 § har kollegium, efter en erinran om de olika, ofta synnerligen betydande utgifter, som ålagts kyrkofonden, anfört huvudsakligen följande.

På grund av de förpliktelser, som sålunda ålagts kyrkofonden, och då fondens inkomster vore genom kyrkofondslagen begränsade till vissa där angivna intäkter, vore det uppenbarligen av högsta vikt att tillse, att kyrkofondens förmåga att fullgöra dessa förbindelser icke rubbades. Fondens förmåga i angivna hänseende vore i väsentlig mån beroende av grunderna för bestämmandet av de bidragssummor, som pastoratet dels enligt 19 § 1 mom. löneregleringslagen skulle i första hand bestrida, dels enligt 21 § samma lag skulle vidkännas, innan pastoratet bleve berättigat till ersättning från kyrkofonden. I följd härav låge det mycken makt uppå, att, om de grunder härutinnan, vilka nu vore genom lagen stadgade och vilka sammanhänge med beviljningstaxeringen, icke vidare skulle bliva tillämpliga till följd av beviljningstaxeringens upphörande, de nya grunderna bestämdes på sådant sätt, att pastoratets ansvarssummor — under eljest lika förhållanden — framdeles bleve desamma, som fallet skulle blivit med bibehållande av den nuvarande beräkningsgrunden. Visserligen skulle härvid kunna erinras om den starka tillväxt, kyrkofonden undergått från den 1 januari 1914, då den trädde i verksamhet, nämligen från omkring 8 miljoner kronor till omkring 21 miljoner kronor vid 1918 års slut. Men härvid borde beaktas, att denna tillväxt till väsentlig del varit beroende på de abnormt höga virkespriser, som krigstiden medfört, samt att det för närvarande torde vara omöjligt att beräkna, huru avkastningen av skogsbruket kunde komma att i framtiden ställa sig. Vidare borde uppmärksammas, att, samtidigt som fondens inkomster ökats, även kraven på fondens mellankomst stegrats. Dyrtidstillägg till betydande belopp vore prästerskapet anvisade, och, efter vad kollegium hade sig bekant, hade kyrkofondskommittén nyligen föreslagit beviljande även av s. k. tillfällig löneförbättring åt prästerna. För övrigt måste anmärkas, att fondens tillväxt i själva verket vore illusorisk, i det att fondens nuvarande kapital till följd av penningvärdets fall icke i köpkraft uppginge till fondens värde vid 1914 års början. Ej heller borde förbises, att man vid de nya lönelagarnas antagande räknade med en framtida utvecklingsförmåga hos fonden, beroende på en av välståndets ökning föranledd stegring i församlingsavgifternas belopp.

Kollegium har vidare framhållit, att, för att riktigt kunna bedöma

lämpligheten av den föreslagna ändringen i 19 § 1 mom. prästlönerregleringslagen, en ingående undersökning av huru ändringen komme att verka vore erforderlig, men att det för kollegium varit fullständigt omöjligt att verkställa en sådan undersökning.

I ärendets så beskaffade skick har kollegium inskränkt sig till huvudsakligen följande erinringar och uttalanden, därvid kollegium utgått från den förutsättningen, att man genom den föreslagna ändringen i 19 § icke velat genomföra någon ändring i sak.

Förutsättningen för att pastoratets ansvarssummor enligt 19 § 1 mom. och 21 § lönerregleringslagen skulle — under eljest lika förhållanden — bliva av enahanda storlek med tillämpning av den nu gällande och av den föreslagna bestämmelsen syntes vara den, att inom pastoratet antalet bevillningskronor för *samtliga beskattningsföremål* enligt nuvarande bevillningstaxeringsförfarande skulle var lika stort med antalet skattekrönor för *inkomst* av alla slag (kapital, arbete och fastighet) enligt det föreslagna förfarandet vid taxering till kommunal beskattning. Emellertid syntes uppenbart, att antalet skattekrönor för inkomst måste bliva väsentligt lägre. Detta torde framgå av följande omständigheter. Vid taxering till kommunal skatt för inkomst av kapital och arbete syntes komma att medgivnas åtskilliga avdrag, vilka nu ej tillätes vid taxering till bevillning för inkomst av motsvarande slag. I följd härav måste tagas för givet, att antalet skattekrönor för inkomst av kapital och arbete bleve icke oväsentligt mindre än antalet bevillningskronor av motsvarande beskaffenhet. Den inkomst av fast egendom, som nu beräknades, stode i fixt förhållande till bevillningstaxeringsvärdet för den fasta egendomen, i det den ansåges utgöra för jordbruksfastighet sex kronor och för annan fastighet fem kronor för varje fulla etthundra kronor av sagda värde. Det syntes icke kunna rimligtvis antagas annat, än att den från fastigheten härflyttande verkliga inkomsten, som framginge ur den föreslagna taxeringen till kommunal inkomstskatt, komme att åtminstone i regel bliva lägre, stundom avsevärt lägre än den enligt bevillningstaxeringsförfarandet beräknade inkomsten. Särskilt torde detta bliva förhållandet i de många fall, då vid den fasta egendomen häftade in-tecknad gäld, för vilkens räntor avdrag torde få ske vid den förra men icke vid den senare taxeringen.

Med hänsyn till vad sålunda anförts ansåge kollegium — så vitt det varit för kollegium möjligt att bedöma frågan — synnerligen betänkligt att i avseende å 19 § 1 mom. lönerregleringslagen genomföra den ändring, som det föreliggande förslaget avsåge, och vilken, på sätt förut erinrats, skulle sträcka sina verkningar även till 21 § samma lag.

I avseende å det innehåll, som i stället för det föreslagna borde givas åt 19 § 1 mom., har kollegium yttrat följande:

»I det föregående har kollegium angivit såsom sin mening, att samtliga beskattningsföremål skola deltaga i utgörandet av prästerskapets avlöning. Huruvida det kan vara lämpligt att i anslutning härtill bestämma pastoratens ansvarssummor till belopp uträknade i förhållande till pastoratets *hela* antal skattekröner — således enligt 19 § 1 mom. till belopp ej överstigande tre öre och enligt 21 § till belopp, som motsvarar sex öre för varje tiondels skattekröna inom pastoratet — är kollegium på förut angivna grunder icke i tillfälle att bedöma. Detta så mycket mindre som man ännu icke ens i någon mån känner repartitionsgrunderna för fastighets- och näringssskatterna eller, med andra ord, huru skattekrönan för fastighetsvärde och näringssskattekapital skall beräknas. Till förmån för nämnda ordning tala emellertid onekligen principiella skäl. Det synes nämligen naturligt att normeringen av pastoratets ansvarssummor skall ske i förhållande till samma antal skattekröner, som skola bära utgiften i fråga, i förevarande fall således skattekrönornas hela antal. Detta överensstämmer också med vad som nu är gällande. Emot ordningen kunde åter anses tala att pastoratets ansvarssummor torde få antagas enligt densamma bliva större än vartill de nuvarande bestämmelserna giva anledning. Kollegium tager nämligen för visst att inom varje pastorat antalet skattekröner av *samtliga* slag komme att — under eljest lika förhållanden — efter det föreslagna kommunalskattesystemet bliva större än antalet bevillningskröner enligt nuvarande system. Liksom det ur kyrkofondens synpunkt icke bör ifrågakomma, att den kommunala skattereformens genomförande skall föranleda en minskning av pastoratens ansvarssummor, kan det å andra sidan med visst fog göras gällande, att samma reform ej bör medföra en ökning i ansvarssummorna (fortfarande fränsett verkningarna av det nya taxeringsförfarandets tilläventyrs större effektivitet).

Därest man vill tillse, att pastoratens ansvarssummor enligt 19 § 1 mom. och 21 § löneregleringslagen efter kommunalskattereformens genomförande så nära som möjligt måtte — under eljest lika förhållanden — motsvara de ansvarssummor, som beräknas med tillämpning av nuvarande bestämmelser, synes möjligen kunna vidtagas den förändring i det nu ifrågavarande ändringsförslaget, att ansvarsbeloppet enligt 19 § 1 mom. bestämmas till tre öre och ansvarsbeloppet enligt 21 § till sex öre för varje helt eller påbörjat tiotal skatteören, som inom hela pastoratet påförts dels i fastighetsskatt och dels för annan inkomst än inkomst av fastighet. Även här möter emellertid den ovan antydda omständigheten,

att man icke känner grunden för skattecronans beräkning i förhållande till fastighetsvärdet.

En annan tänkbar utväg vore att väl räkna med samtliga skatteören men nedsätta det öretal, varmed antalet skatteören skall multipliceras för att giva ansvarssummorna, så mycket — exempelvis till $2\frac{1}{2}$ eller 2 öre — som erfordras för att ansvarssummorna skola bliva till beloppen lika med ansvarssummorna, uträknade med tillämpning av nuvarande bestämmelser. För en ändring i sådan riktning skulle dock erfordras vidlyftiga och noggranna beräkningar angående ändringens återverkan på kyrkofonden och dess bärighet.

Skulle pastoratens ansvarssummor bestämmas i förhållande till pastoratets hela antal skattecronor efter den ifrågasatta nya ordningen, blir, på sätt av det ovan sagda torde framgå, nödigt att vidtaga ändring även i 21 § löneregleringslagen.»

Lika med kammarkollegium anser jag skyldigheten att bidra till prästerskapets avlöning bära fullgöras efter samma grunder, som enligt det nya kommunalskattesystemet äro avsedda att tillämpas för andra utgifter, varom kyrkostämman beslutar. Såsom kammarkollegium framhållit, avsåg den år 1910 genomförda reformen i avseende å prästerskapets avlöning, bland annat, den ändringen, att samtliga kommunalt skattskyldiga skulle efter gemensam och lika grund deltaga i utgörandet av bidragen till prästerskapets avlöning, eller, med andra ord, prästerskapets avlöning jämfördes med övriga kommunala uppgifter. Om nu den allmänna kommunala beskattningen, som avser täckande av kommunens kostnader jämväl för uppgifter, vilkas tillgodoseende kan betecknas såsom ett statsintresse, vad kyrkoförsamlingen beträffar kommer att fullgöras medelst fastighetsskatt, näringskatt och kommunal inkomstskatt, synes det mig endast stå i full överensstämmelse med grunderna för 1910 års lagstiftning i ämnet, att skattskyldigheten till prästerskapet fullgöres medelst samma skatteformer.

*Departements-
chefen.*

Vidkommande därefter grunden för bestämmande av vad jag ovan kallat för pastoratets ansvarssummor vill jag till en början erinra, att man i detta sammanhang icke äsvftar någon ändring i sak, utan att det här endast gäller att i det nya kommunala beskattningssystemet finna en beräkningsgrund, som ger till resultat ansvarssummor av möjligast samma storlek som den nuvarande beräkningsgrunden.

Enligt den nuvarande ordningen bestämmas dessa summor i visst förhållande till förekomsten av sådana beskattningsföremål, som deltaga i utgörandet av bidrag till prästerskapets avlöning. Detta synes mig

också vara lämpligast. Då man genom bestämmandet av vissa begränsade ansvarssummor skall hålla det av bidragen till prästerskapets avlöning förorsakade skattetrycket inom vissa gränser, lärer nämligen också skattetrycket böra mätas i uttaxerad skatt per visst mått av just de beskattningsföremål, som taga del i utgörandet av nämnda bidrag. Därest man nu, på sätt jag förordat, låter samtliga de beskattningsföremål, som deltaga i utgörandet av övriga bidrag till kyrkoförsamlingen, bära utgifterna jämväl för prästerskapets avlöning, böra, i enlighet med det anförda, ansvarssummorna också bestämmas i förhållande till hela antalet skattekronor inom pastoratet, vare sig de belöpa på fastighet, näring eller inkomst.

Vad därefter angår frågan om det belopp per skattekrona, vartill pastoratens ansvarssummor böra begränsas, så vill jag erinra därom, att den nuvarande gränsen är satt till en utdebitering av 30, respektive 60 öre per bevillningskrona. Väl kan det förväntas, att vid en tillämpning av förslaget till kommunalskattelag antalet skattekronor inom pastoraten i regel kommer att bliva högre än det nuvarande antalet bevillningskronor, varför ur denna synpunkt det även kan synas befogat, att ansvarssummorna begränsas till en något lägre utdebitering per skattekrona än 30, respektive 60 öre. Innan det nya skatteförslaget tillämpats i praktiken, saknar man emellertid tillförlitlig grund för bedömning av frågan, vid vilken utdebitering per skattekrona gränsen bör dragas. På grund härav och med hänsyn jämväl till vad kammarkollegium anfört rörande kyrkofonden och de krav, som ställas på densamma, anser jag mig böra föreslå, att ansvarssummorna, åtminstone för det närvarande, bestämmas till tre, respektive sex öre för varje helt eller påbörjat tiotal skatteören inom pastoratet.

Lagen om
lindring i
främmande
trosbekännarens
skattskyldighet
till svenska
kyrkan samt
hennes
prästerskap
och betjäning

Beträffande lindring i främmande trosbekännarens skattskyldighet till svenska kyrkan samt hennes prästerskap och betjäning gälla enligt lagen den 16 oktober 1908 i huvudsak följande. Avgifter av ifrågasatt art, vilka efter kyrkostämmas beslut eller eljest uttaxeras, skola för inkomst av kapital eller arbete endast med hälften av det belopp, som eljest skolat utgå, påföras medlemmar av sådan i riket befintlig församling av främmande kristna eller mosaiska trosbekännare, vilken äger rätt till offentlig religionsövning, såvida de främmande trosbekännarna före den 1 januari det år, då debitering av avgifterna verkställs, i laga ordning övergått till eller eljest rättsligen tillhört och fortfarande tillhöra den främmande församlingen. Äro avgifterna till prästerskapets avlöning grundade å löneregleringsresolution, fastställd enligt förord-

ningen angående allmänt ordnande av prästerskapets inkomster den 11 juli 1862 eller förordningen angående ordnande av prästerskapets i de territoriella församlingarna i Stockholm avlöning den 1 november 1872, eller å äldre konvention eller förening, eller utgå avgifterna till kyrkobetjäningens avlöning efter andra grunder än dem, som för kommunalutskylders utgörande i allmänhet äro stadgade, må nedsättning i dylika avgifter dock ej äga rum.

Uppgår något år inom en församling det avgiftsbelopp, från vilket befrielse åtnjutes, till sammanlagt minst femtio kronor, äger församlingen av allmänna medel undfå ersättning med motsvarande belopp, på sätt närmare angives i kungörelse den 16 oktober 1908 (nr 110 sid. 7). Till täckande av kostnaderna härför finnes å riksstaten under åttonde huvudtiteln anvisat ett ordinarie förslagsanslag å 25,000 kronor.

Den ifrågavarande lindringen torde efter införande i samband med kommunalskattereformen av nya grunder för utgörande av avgifter till svenska kyrkan samt hennes prästerskap och betjäning böra bibehållas i huvudsakligen enahanda omfattning som hittills. Lindringen torde sålunda böra begränsas till sådana avgifter, som påföras för inkomst. Då emellertid i allt fall oavkortade avgifter komma att utgå för fast egendom och för näring, torde det få anses skäligt, att lindringen utsträcker till all inkomst. Med hänsyn till en dylik utvidgning av skattelindringen, vilken kan föra med sig ökade anspråk på ersättning av allmänna medel till vederbörande församlingar, synes särskilt medgivande till dylik ersättning av riksdagen böra inhämtas. Jag vill i detta sammanhang erinra, att för det närvarande grund saknas för ett bedömande av huru mycket de till olika församlingar utgående ersättningsbelopp komma att ökas. Innan erfarenhet härom vunnits, torde någon höjning av det för ändamålet beviljade anslaget icke böra föreslås.

Departements-
chefen.

Såsom motsvarighet till vad nu gäller i fråga om avgifterna till kyrkobetjäningens avlöning torde böra stadgas, att den ifrågavarande nedsättningen icke må äga rum, då dylika avgifter utgå efter andra grunder än dem, som äro stadgade för utgörande av bidrag medelst fastighetsskatt, näringskatt och kommunal inkomstskatt.

I lagen angående dömstumundervisningen den 31 maj 1889 erfordras en ändring, vilken icke torde behöva särskilt motiveras.

Lagen angående
dövstumunder-
visningen.

Departementschefen uppläste härefter inom departementet uppgjorda förslag till

1:o) lag om ändrad lydelse av 19, 20 och 21 §§ i lagen den 9 december 1910 om reglering av prästerskapets avlöning;

2:o) lag om ändring i lagen den 16 oktober 1908 angående lindring i främmande trosbekännares skattskyldighet till svenska kyrkan samt hennes prästerskap och betjäning; samt

3:o) lag om ändrad lydelse av § 9 mom. 6 i lagen den 31 maj 1889 angående dövstumundervisningen;

samt hemställde, att Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå riksdagen att

dels antaga ifrågavarande lagförslag,

dels ock lämna medgivande därtill att, när inom någon till svenska kyrkan hörande församling medlemmar av sådan i riket befintlig församling av främmande kristna eller mosaiska trosbekännare, vilken äger rätt till offentlig religionsövning, böra, i enlighet med vad därom i den föreslagna lagen om ändring i lagen angående lindring i främmande trosbekännares skattskyldighet till svenska kyrkan samt hennes prästerskap och betjäning är stadgat, komma i åtnjutande av lindring vid utgörande av de avgifter till svenska kyrkan samt hennes prästerskap och betjäning, som å dem belöpa för inkomst, och det avgiftsbelopp, från vilket befrielse sålunda åtnjutes, för året uppgår till sammanlagt minst femtio kronor, den till svenska kyrkan hörande församlingen må av allmänna medel undfå ersättning med motsvarande belopp.

Vad föredragande departementschefen sålunda hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämde, behagade Hans Maj:t Konungen bifalla; och skulle till riksdagen avlätas proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Gustaf Florén.